

Sygn. akt III Kp 64/14

(dot. Prok. Rejon. J.

3 Ds. 317/13)

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział III Karny w składzie:

Sędzia SSO Andrzej Żuk

Protokolant Patrycja Poczynek

Przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze – Violetty Wąsikiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 7.05.2014r.

zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonych A. S. i D. S. (1) na postanowienie o umorzeniu śledztwa z dnia 27 grudnia 2013r. wydane przez policję sygn. akt RSD-2560/13 zatwierdzonego przez Prokuratora Rejonowego wJ.w dniu 27 grudnia 2013r. w sprawie o sygn. akt 3 Ds. 317/13

na podstawie art. 437 § 1 kpk

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do dalszego prowadzenia Prokuratorowi Rejonowemu wJ.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt 3 Ds. 317/13, zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w J., organ prowadzący postępowanie umorzył śledztwo w sprawie na podstawie art. 17 § 1 pkt. 1 kpk - wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia tych czynów:

I. mającego mieć miejsce w K. w dniu 26 września 2012 roku przywłaszczenia przez A. N., kwoty w wysokości 18.900 zł, pochodzącej z zapłaty za pobyt wycieczki w Gościńcu L. organizowany przez biuro (...), na szkodę A. i D. S. (1), tj. o czyn z art. 284 § 1 kk;

II. mającego mieć miejsce w K. w marcu 2012 roku przywłaszczenia przez R. J. (1) i A. N., wyposażenia oraz wystroju pub-u, znajdującego się na terenie Gościńca L. w K., na szkodę J. M. oraz A. i D. S. (1) o nieustalonej wartości, tj. o czyn z art. 284 § 1 kk;

III. mającego mieć miejsce w K. w marcu 2012 roku przywłaszczenia przez R. J. (1) i A. N., dwóch telefonów komórkowych m-ki S. (...) oraz m-ki i. (...) wartości 1200 zł, gitary elektrycznej koloru czarno-białego 6 strunowa wartości 500 zł na szkodę P. S., tj. o czyn z art. 284 § 1 kk;

IV. mającego miejsce w okresie od 30 kwietnia do 29 października 2012 roku usiłowania doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem przez A. (D. S. (1) poprzez usiłowanie wyzyskanie błędu polegającego na otrzymaniu faktur VAT na ogólną kwotę 511.661,26 zł, od podmiotu gospodarczego (...) sp. z o.o., które to faktury miały, jako pochodzić ze sprzedaży towarów i usług dla Gościńca L. w K., tj. o czyn z art. 286 § 1 kk wz. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 13 § 1 kk;

V. mającego miejsce w okresie od 30 kwietnia do 29 października 2012 roku podrobienia podpisów w postaci paraf V. T., na 68 fakturach VAT wystawionych przez podmiot gospodarczy (...) sp. z o.o., na rzecz podmiotu (...) s.c., tj. o czyn z art. 270 § 1 kk;

VI. mającego miejsce w dniu 01 sierpnia 2012 roku K., podrobienia podpisu na szkodę J. S. na umowie najmu samochodu, zawartej pomiędzy J. S. a R. J. (1), tj. o czyn z art. 270 § 1 kk;

VII. mającego miejsce w K. w nieustalonym dniu, podrobienia umowy kupna-sprzedaży samochodu m-ki R. (...) o nr rej. (...), zawartej pomiędzy P. S. a R. J. (1), tj. o czyn z art. 270 § 1 kk;

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył pełnomocnik pokrzywdzonych A. S. i D. S. (1), zarzucając mu:

I. obrazę przepisów prawa materialnego:

1) art. 286 § k.k. w związku z art. 294 § 1 k.k. w związku z art. 13 § 1 k.k. polegającą na uznaniu, że czyny opisane w zaskarżonym postanowieniu nie zawierały znamion czynów zabronionych;

2) art. 270 § 1 k.k. polegającą na uznaniu, że czyn opisany w zaskarżonym postanowieniu nie zawiera znamion czynu zabronionego;

II. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, tj.:

1) art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. poprzez umorzenie śledztwa w sprawie mającego mieć miejsce w K. w dniu 26 września 2012 roku przywłaszczenia przez A. N. kwoty w wysokości 18 900,00 zł pochodzących z zapłaty za pobyt wycieczki w Gościńcu L. organizowany przez biuro (...), na szkodę A. i D. S. (1) wobec braku podstaw do umorzenia śledztwa i przekroczenie przy tym zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, co skutkowało brakiem wyczerpującego i logicznego uargumentowania uzasadnienia;

2) art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. poprzez umorzenie śledztwa w sprawie mającego mieć miejsce w K. w marcu 2012 roku przywłaszczenia przez R. J. (1) i A. N. wyposażenia oraz wystroju pub-u znajdującego się na terenie Gościńca L. w K. na szkodę J. M. oraz A. i D. S. (1) o nieustalonej wartości wobec braku podstaw do umorzenia śledztwa i przekroczenie przy tym zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, co skutkowało brakiem wyczerpującego i logicznego uargumentowania uzasadnienia;

3) art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. w związku z art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez umorzenie śledztwa w sprawie mającego mieć miejsce w K. w marcu 2012 roku przywłaszczenia przez R. J. (1) i A. N. dwóch telefonów komórkowych marki S. (...) oraz marki (...) o wartości 1 200,00 zł, gitary elektrycznej koloru czarno - białego 6 strunowej o wartości 500 zł na szkodę P. S. wobec braku podstaw do umorzenia śledztwa i przekroczenie przy tym zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, co skutkowało brakiem uzasadnienia;

4) art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. poprzez umorzenie śledztwa w sprawie mającego miejsce w okresie od 30 kwietnia do 29 października 2012 roku podrobienia podpisów w postaci paraf V. T. na 68 fakturach VAT wystawionych przez podmiot gospodarczy (...) sp. z o.o. na rzecz podmiotu (...) s.c. wobec braku podstaw do umorzenia śledztwa i przekroczenie przy tym zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, co skutkowało brakiem wyczerpującego i logicznego uargumentowania uzasadnienia;

5) art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. poprzez umorzenie śledztwa w sprawie mającego miejsce w dniu 01 sierpnia 2012 roku w K. podrobienia podpisu na szkodę J. S. na umowie najmu samochodu zawartej pomiędzy J. S. a R. J. (1) wobec braku podstaw do umorzenia

śledztwa i przekroczenie przy tym zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, co skutkowało brakiem wyczerpującego i logicznego uargumentowania uzasadnienia;

6) art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. poprzez umorzenie śledztwa w sprawie mającego miejsce w okresie od 30 kwietnia do 29 października 2012 roku usiłowania doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem przez A. i D. S. (1) poprzez usiłowanie wyzyskania błędu polegającego na otrzymaniu faktur VAT na ogólną kwotę 511 661,26 zł od podmiotu gospodarczego (...) sp. z o.o. wobec braku podstaw do umorzenia śledztwa i przekroczenie przy tym zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, co skutkowało brakiem wyczerpującego i logicznego uargumentowania uzasadnienia;

7) art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z art. 4 k.p.k. w związku art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. poprzez umorzenie śledztwa w sprawie mającego miejsce w K. w nieustalonym dniu podrobienia umowy kupna-sprzedaży samochodu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) zawartej pomiędzy P. S. a R. J. (1) wobec braku podstaw do umorzenia śledztwa i przekroczenie przy tym zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, co skutkowało brakiem uzasadnienia;

8) art. 424 § 1 k.p.k. poprzez nie wykazanie jakie fakty zostały uznane za udowodnione bądź nieudowodnione;

9) art. 9 k.p.k. w związku z art. 10 k.p.k. poprzez nie przeprowadzenie przez organ procesowy czynności z urzędu i zebranie oraz rozpatrzenie materiału dowodowego w sprawie, a co za tym idzie wymaganie od pokrzywdzonych przedstawiania dowodów, a wobec braku tego umorzenie postępowania.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Prokuratora Rejonowego w J..

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Oczywiście przedwczesne jest rozstrzygnięcie o zasadności zarzutu naruszenia prawa materialnego, albowiem taki zarzut może być skutecznie podnoszony tylko w razie poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie w wyniku dokonania właściwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Zasadne są natomiast zarzuty sformułowane w pkt II zażalenia odnoszące się do przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienia całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy, tym samym zaś do popełnionego błędu w ustaleniach faktycznych.

Czynienie prawidłowych ustaleń faktycznych uzależnione jest od przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego celem ustalenia wszystkich okoliczności zdarzeń mających istotne znaczenie dla kwestionowanego rozstrzygnięcia. Ocena toku niniejszej sprawy wskazuje na to, że nie uzyskano w niej wszystkich koniecznych dowodów. Tylko po uzupełnieniu postępowania dowodowego i wyczerpaniu wszystkich możliwości ustalenia rzeczywistego przebiegu zdarzeń, możliwe jest – w oparciu o swobodną ocenę dowodów – wnioskowanie, iż zebrany materiał dowodowy nie powala na zarzucenie komukolwiek popełnienia czynu zabronionego. Zgromadzone w niniejszym postępowaniu dowody nie są wystarczające dla jednoznacznego wnioskowania w tym zakresie.

Organ prowadzący śledztwo nie dokonał wnikliwej i pogłębionej analizy zgromadzonych dowodów, jak również nie zebrał pełnego materiału dowodowego, pozwalającego na poczynienie prawidłowych ustaleń faktycznych i wysnucie uprawnionych wniosków. Ta okoliczność czyni zakwestionowane rozstrzygnięcie przedwczesnym, uzasadniając konieczność jego uchylenia oraz dalszego prowadzenia postępowania w tej sprawie. Podstawowym celem postępowania przygotowawczego jest ustalenie, czy został popełniony czyn zabroniony i czy stanowi on przestępstwo. W sprawie tej Sąd jest zdania, że wobec przedwczesnego umorzenia postępowania karnego cel ten nie został osiągnięty.

W zakresie pierwszego z rozpoznawanych czynów, polegającego na przywłaszczeniu przez A. N. kwoty 18 900 zł na szkodę A. i D. S. (1), wskazać należy na to, że organ prowadzący śledztwo swoje rozstrzygnięcie oparł jedynie na zeznaniach złożonych przez A. N., w których wskazywała ona na to, że przekazała ona w/w kwotę M. V. do kasy pensjonatu (...). Jest to o tyle niewystarczające, że w niniejszej sprawie to właśnie w interesie A. N. jest przywoływanie jak najbardziej korzystnych okoliczności towarzyszących zdarzeniu, będącemu przedmiotem pierwszego z czynów prowadzonego śledztwa. Niewątpliwie zatem dowód z jej przesłuchania winien być skonfrontowany z innymi zgromadzonymi w sprawie dowodami, zarówno tymi osobowymi, jak i w miarę możliwości dowodami z dokumentów. Tego organ prowadzący postępowanie zaniechał. Przede wszystkim nie przesłuchał na tę okoliczność samego M. V. – świadek ten był słuchany przede wszystkim na okoliczności związane z prowadzonym przez niego na terenie (...) gabinetem S., jak również zupełnie pominął zeznania złożone nie tylko przez D. S. (1) i P. S., ale także przez V. T.. Zeznania tego ostatniego świadka są w niniejszej sprawie o tyle istotne, że prowadziła ona równolegle księgowość w spółce (...), jak również w pensjonacie (...). Miała ona zatem niewątpliwie obok R. J. (1) i A. N. najszerszą wiedzę odnośnie sytuacji finansowej obu tych podmiotów, przeprowadzanych transakcji, czy zaciąganych zobowiązań. Z zeznań V. T. wynika zaś jednoznacznie, że A. N. nigdy nie dokonała wpłaty kwoty 18 900 zł do kasy pensjonatu, nigdy też taka transakcja nie została zaksięgowana w dokumentacji finansowej pensjonatu. Jakkolwiek więc w niniejszej sprawie niewątpliwym jest to, że polityka finansowa prowadzona była w (...) w sposób nieprawidłowy, wręcz naganny, to nie sposób przyjąć, że ten stan rzeczy w jakikolwiek sposób eskulpował działania, polegające na bezprawnym rozporządzeniu się i włączeniu do swojego majątku pieniędzy, stanowiących własność pokrzywdzonych.

Co do drugiego z czynów, będących przedmiotem prowadzonego śledztwa, polegającego na przywłaszczeniu przez R. J. (1) i A. N. wyposażenia pubu znajdującego się na terenie (...), przede wszystkim podnieść należy to, że organ prowadzący postępowanie całkowicie zaniechał także i w tym zakresie pogłębionej analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Z zeznań bowiem większości przesłuchanych w toku śledztwa świadków, którzy pracowali w tym czasie w (...), tj. w szczególności V. T., R. J. (2), B. P., A. N. (1), W. K. wynika niezbicie, że zdarzenie takie w rzeczywistości miało miejsce. Świadkowie zgodnie podali, że jego inicjatorami byli R. J. (1) i A. N., którzy osobiście uczestniczyli w wynoszeniu i załadunku tych rzeczy, wskazali także miejsce, gdzie miały zostać wywiezione i złożone. Czynności takie zostały podjęte bez zgody i wiedzy zarówno właścicielki tych rzeczy J. M., jak i D. S. (1) oraz P. S., o czym przekonują zeznania tych osób. Z zeznań J. M. wynika również, że czyniła na własną rękę ustalenia dotyczące możliwości odzyskania rzeczy, m.in. kontaktując się z właścicielem Pensjonatu (...) w P., gdzie zostały one ostatecznie przewiezione i złożone. Organ prowadzący śledztwo oprócz ponownej, pogłębionej analizy powołanych dowodów, winien jeszcze raz przesłuchać J. M., w szczególności na okoliczności związane z finalnymi ustaleniami dotyczącymi odzyskania przedmiotowych rzeczy, ewentualnie rozważyć konieczność przesłuchania na tę okoliczność, jak również okoliczności związane z przywozem i złożeniem wyposażenia pubu właściciela pensjonatu (...) w P..

Wskazać również należy na to, że z zeznań powołanych świadków pracujących w pensjonacie (...) wynika także i to, że obok wyposażenia pubu, na polecenie R. J. (1) i A. N. doszło do wywiezienia z (...) rzeczy stanowiących wyposażenie pensjonatu. Organ prowadzący postępowanie winien zatem rozważyć, czy takie zachowanie nie nosiło również znamion przestępstwa przywłaszczenia. Bez wątpienia za jego bezkarnością nie może przemawiać to, że pokrzywdzeni w momencie oddania pensjonatu w dzierżawę nie sporządzili spisu inwentarza znajdujących się tam rzeczy. Okoliczności dotyczące rodzaju wywiezionych rzeczy, ich ilości oraz wartości powinny zostać ustalone przez organ prowadzący postępowanie na podstawie zeznań J. S. i P. S., którzy dokonywali zakupu wielu rzeczy stanowiących wyposażenie pensjonatu, ewentualnie na podstawie, będących w ich posiadaniu faktur i dowodów zakupu, jak również na podstawie zeznań osób pracujących w pensjonacie, którzy osobiście uczestniczyli w pakowaniu i wywożeniu rzeczy, czy też mieli okazję obserwowania tego zdarzenia.

Z kolei w zakresie trzeciego z czynów, będących przedmiotem niniejszego postępowania, a polegającego na przywłaszczeniu dwóch telefonów komórkowych, stanowiących własność P. S. organ prowadzący śledztwo winien jeszcze raz wnikliwie przeanalizować zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności zeznania złożone przez P. S.. Wynika z nich bowiem niezbicie to, że jest on właścicielem telefonów komórkowych (w swoich zeznaniach wskazywał m.in. na to, że posiada dokumenty potwierdzające tę okoliczność) oraz, że w przeszłości przekazał je R. J.

(1), który podjął się oddania ich do naprawy. Pomimo kilkukrotnych prób kierowanych przez P. S. do R. J. (1) ten nie zwrócił mu telefonów komórkowych.

W przypadku zaś działań, które polegały na zabraniu gitary elektrycznej, stanowiącej własność P. S. organ prowadzący śledztwo winien w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy rozważyć raz jeszcze, czy działania R. J. (1) nie wyczerpały znamion przestępstwa, a jeśli tak, to czy było to przestępstwo przywłaszczenia, czy może kradzieży z art. 278 § 1 k.k. Z zeznań złożonych przez P. S. nie wynika bowiem, aby w przeszłości oddawał ją w posiadanie R. J. (1), czy też A. N.. Kwestia ta winna zatem zostać wyjaśniona przede wszystkim w toku ponownego przesłuchania P. S..

W zakresie czwartego z czynów, stanowiących przedmiot śledztwa w sprawie 3 Ds.317/13, tj. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286§ 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. organ prowadzący postępowanie winien jeszcze raz poddać wnikliwej analizie przede wszystkim zeznania V. T., która wskazywała na szereg nieprawidłowości przy wystawianiu faktur, które obciążały (...), jak również zeznania D. S. (1) i P. S. oraz pracowników pensjonatu, m.in. R. J. (2), A. N. (1), W. K., D. S. (2), P. K., którzy zgodnie wskazywali na fikcyjne ilości towarów, jak również fikcyjne kwoty na jakie opiewały faktury (...) sp. z o.o. wobec (...). Na nieprawidłowości istniejące przy wystawianiu faktur z ramienia spółki (...) wskazywała również M. T.. Winien również uwzględnić fakt przestoju w działalności prowadzonej przez pensjonat (...), jaki miał miejsce od końca października do końca grudnia 2012r. i nie zaciągnięcie w tym okresie przez osoby reprezentujące ten podmiot żadnych zobowiązań finansowych wobec spółki (...).

Niezależnie od powyższego organ prowadzący postępowanie w niniejszej sprawie winien również poddać analizie i rozważyć, czy znamion przestępczego charakteru nie nosiły również takie działania R. J. (1) i A. N., które polegały m.in. na pobieraniu z kasy pensjonatu (...) pieniędzy na swoją rzecz, czy też na poczet regulowania należności spółki (...). Na te okoliczności wskazywała wprost w swoich zeznaniach V. T., która była odpowiedzialna za prowadzenie księgowości zarówno w (...) sp. z o.o., jak i w pensjonacie (...). Organ prowadzący śledztwo winien zatem dokonać ponownego szczegółowego przesłuchania tego świadka co do tych faktów, rozważyć także przesłuchanie M. V., który przez pewien czas był odpowiedzialny za prowadzenie finansów w pensjonacie (...). Winien także jeszcze raz przeanalizować zeznania P. S., ze szczególnym uwzględnieniem złożonej przez niego w toku postępowania dokumentacji księgowej, mającej wskazywać na dokonywane przez R. J. (1) i A. N. wyprowadzania środków finansowych z kasy (...) (wykaz z systemu przeznaczony do obsługi hoteli (...), jak również wykaz pobranych zaliczek). W przypadku, gdyby przeprowadzone postępowanie potwierdziło, że takie zachowania w rzeczywistości miały miejsce organ prowadzący postępowanie winien rozważyć zakwalifikowanie ich jako przestępstwa z art. 278 § 1 k.k.

Pokrzywdzeni, jak również P. S. i J. S. powierzając R. J. (1) i A. N. zarząd nad pensjonatem (...) i pozostawiając im całkowicie „wolną rękę” w zakresie gospodarowania finansami tego podmiotu wykazali się być może daleko idącą lekkomyślnością, na co wskazywano w postanowieniu o umorzeniu śledztwa, jednak brak należytej ostrożności pokrzywdzonych, a nawet ich lekkomyślność w żadnym wypadku nie może ekskulpować ewentualnych przestępczych działań R. J. (1) i A. N..

Wskazać należy także, że organ prowadzący śledztwo w niniejszej sprawie winien jeszcze raz przeanalizować zgromadzone dowody w zakresie okoliczności dotyczących sporządzenia umowy sprzedaży samochodu m-ki R. (...) o nr rej. (...). P. S. bowiem w swoich zeznaniach w sposób konsekwentny i jednoznaczny zaprzeczał temu, aby kiedykolwiek zawierał taką umowę z R. J. (1). Okoliczności te potwierdziła w swoich zeznaniach m.in. V. T.. Świadek podała, że w okresie poprzedzającym zawarcie rzekomej umowy sprzedaży samochodu P. S. przekazał R. J. (1) kilka pustych kartek ze swoim podpisem, co umożliwiło temu drugiemu ewentualne ich wykorzystanie nie tylko w celach zgodnych z wolą i wiedzą P. S.. Fakt przekazania przez P. S. niewypełnionych opatrzonych podpisem kartek wskazywała również M. T.. Należy także poczynić ustalenia odnośnie finalnych losów przedmiotowego samochodu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak na wstępie postanowienia.